

PÁLYAMŰ

a Balassagyarmati Törvényszék büntető kollégiumvezetői állására

A magyar társadalom és a jogalkotó az igazságszolgáltatással szemben lényegében három fő követelményt támaszt: legyen időszerű, színvonalas és egységes.

Az ítélkezés színvonala és időszerűsége nem kerülhet ellentétbe egymással, egyik követelmény sem érvényesülhet a másik rovására: a két posztulátumnak mindenkor együttesen és harmonikus egységben kell érvényesülnie.

A bírósági szervezeti törvény indokolása szerint követelményként támasztható a bíróságokkal szemben, hogy „A bíróságok a döntéseiket egységes jogalkalmazási gyakorlatot folytatva, ésszerű időn belül hozzák meg, függetlenül attól, hogy az ország mely pontján folyik az eljárás.”

A kifejtett célokat szem előtt tartva, álláspontom szerint a büntető kollégiumvezető legfontosabb célkitűzése - tömör megfogalmazás szerint - a jogállamiság, a „tisztességes eljárás” követelményeinek mindenben megfelelő, időszerű, színvonalas és - az országos gyakorlattal is összhangban álló - egységes megyei büntető ítélkezés megvalósításának elősegítése a rendelkezésre álló törvényben foglalt eszközökkel.

E célkitűzés megvalósítása során a büntető kollégiumvezetőnek szorosan együtt kell működnie az igazgatási vezetéssel: a törvényszék elnökével és elnökhelyettesével. Folyamatosan tájékoztatni kell őket a büntető ítélkezés helyzetéről, aktuális kérdéseiről, illetőleg időszerűségéről.

A bírósági szervezeti törvény értelmében a törvényszéket az elnök vezeti, a szervezeti és működési szabályzatot és az ügyelosztási rendet is az elnök készíti el. Ebből eredően a törvényszék szervezeti beosztását érintő változtatásokra, bírák kirendelésére, mint az ügyhátralék megszüntetésének egyik eszközére, a büntető kollégiumvezető csak javaslatot tehet az elnöknek.

Noha messzemenőig egyet kell érteni az igazságszolgáltatási rendszer egyik legjelentősebb problémája, az aránytalan ügyteher felszámolásának célkitűzésével, megítélésem szerint ennek során figyelemmel kell lenni a kis bíróságok speciális helyzetére, problémáira is.

A Balassagyarmati Törvényszék az ország egyik legkisebb bírósága.

2005. évben dr. Fazekas Sándor, a Fővárosi Törvényszék Elnökének vezetésével lefolytatott vizsgálat egy nagy, egy közepes, és egy kis megye, Nógrád megye ügyeinek összetételét és munkaterhét vizsgálta a 1997-2004. közötti időre vonatkozóan.

A vizsgálat eredményeképpen megállapítást nyert, hogy a közhiedelemmel ellentétben Nógrád megye egyáltalán nincsen kedvezőbb helyzetben a nagy és a közepes megyékhez képest. Bizonyos vonatkozásban a kis létszám hátrányt jelent, hiszen egy „mega ügy”, illetve jelentős bírói távolét esetén a helyzet kritikussá válhat.

Úgy vélem, hogy az iménti megállapítás fokozottan érvényes a jelenlegi helyzetre, illetőleg az elmúlt évekre is, minthogy az ügyforgalmi adatok a szóban forgó vizsgálat időszakához képest jelentős mértékben kedvezőtlenebbekké váltak.

Mindezek előrebocsátása után, az ítélkezés időszerűségének biztosításával, az ítélkezés minőségének javításával és a kollégium működésével kapcsolatos elképzeléseimet az alábbiakban vázolom:

I. A kollégium időszerű ítélkezésének /az eljárási törvényekben, az ügyviteli szabályokban írt határidők megtartásának/ biztosítását, a másodfokú ítélkezési szinten folyamatban maradt ügyek számának csökkentését szolgáló elképzelések.

A Balassagyarmati Törvényszék illetékességi területén működő járásbíróságok hátralékmentesen ítélkeznek: 2013. február 28-án a központi illetékességű Balassagyarmati Járásbíróságon összesen 365, a Salgótarjáni Járásbíróságon 292, a Pásztói Járásbíróságon pedig 116 büntetőügy volt folyamatban. Ez az ügymennyiség 2,9;2,7; és 2,4 havi átlagérkezést jelent.

Az országos tendenciának megfelelően - az ismert okokból - jelentős mértékű ügymennyiség-növekedés figyelhető meg a szabálysértési ügyszakban. Ennek eredményeképpen 2013. február végén a Salgótarjáni Járásbíróságon 614 szabálysértési ügy maradt folyamatban; ez az ügymennyiség 4,2 havi átlagérkezést jelent, vagyis ezen a területen hátralék mutatkozik. Kedvezőbb helyzetben van a szabálysértési ügyszak a Balassagyarmati Járásbíróságon, illetve a Pásztói Járásbíróságon. A központi illetékességű járásbíróságon 2013. február hó végével 294, a Pásztói Járásbíróságon pedig 43 szabálysértési ügy maradt folyamatban. Ez az ügymennyiség 2,5, illetve 1,1 havi átlagérkezésnek felel meg.

Mielőtt rátérek a Balassagyarmati Törvényszék büntető ítélkezésének jelenlegi személyi feltételeire és ügyforgalmi adataira, röviden indokolt foglalkozni az utóbbi 5 év ügyforgalmi adataival is.

Ezen időszak ügyforgalmi adatait az alábbi táblázat tartalmazza:

/2008-2012/

	Érkezett ügyek				
	2008	2009	2010	2011	2012
Elsőfokú					
peres	48	35	45	35	25
nemperes	23	48	28	26	46
Fellebbezett					
peres	177	209	228	258	279
nemperes	385	340	402	447	534
Szabálysértési ü.	14	32	21	52	48
BV ügyek	1641	1828	2013	2174	2059

	Befejezett ügyek				
	2008	2009	2010	2011	2012
Elsőfokú					
peres	25	48	32	44	31
nemperes	23	47	28	25	47
Fellebbezett					
peres	183	186	205	256	282
nemperes	381	333	403	445	530
Szabálysértési ü.	14	30	21	52	48
BV ügyek	1680	1789	1938	2249	1892

	Folyamatban maradt ügyek				
	2008	2009	2010	2011	2012
Elsőfokú					
peres	40	27	40	31	25
nemperes	2	3	3	4	3
Fellebbezett					
peres	86	109	132	134	131
nemperes	8	15	14	16	20
Szabálysértési ü.	0	2	2	2	2
BV ügyek	208	247	322	247	414

A fenti ügyforgalmi adatokból kitűnik, hogy a szóban forgó időszakban összességében igen nagy mennyiségű elsőfokú büntetőügy érkezett a törvényszékre. Ismereteim szerint az érkezések száma jelentős mértékben meghaladta a kisebb megyék átlagos érkezését. Például 2008. évben 48, 2010. évben pedig 45 elsőfokú büntetőügy érkezett. Ezen büntetőügyek egy része a Fővárosi Ítéltábla kijelölő végzése folytán került a Balassagyarmati Törvényszékre.

Az elsőfokú büntetőügyek felhalmozódása azzal a következménnyel járt, hogy kiemelt figyelmet kellett fordítanunk az elsőfokú büntetőügyek folyamatos tárgyalására, ezen ügyek számának szintentartására, ennélfogva a fellebbviteli ítélkezés másodlagos szerepet kapott.

Az elsőfokú ítélkezési szinten megjelent a hátralék: ebben az időszakban gyakorta 8-12 havi átlagérkezésnek megfelelő ügymennyiség maradt folyamatban a hónap végén.

A felhalmozódott elsőfokú ügyek folyamatos tárgyalása jelentős mértékben megterhelte a szakosodás nélkül dolgozó büntetőbíráink kapacitását, s az időszerűség további romlását csak úgy lehetett megakadályozni, hogy az igazgatási vezetés folyamatosan gondoskodott a helyi büntető bírák felrendeléséről, illetve az Országos Igazságszolgáltatási Tanács létszámtárcsoportosítást engedélyezett, amelynek eredményeképpen 2009. novemberében új büntető bíró került kinevezésre, ezáltal a törvényszéken a bírói létszám egy fővel növekedett.

Szemügyre véve a büntető fellebbviteli ítélkezés statisztikai mutatóit, a fenti táblázat adataiból kitűnik, hogy a fellebbviteli peres érkezés is folyamatosan

emelkedett, de növekedett a befejezett ügyek, illetőleg a folyamatban maradt ügyek száma is.

A törvényszéken az elnökhelyetessel, illetve a kollégiumvezetővel együtt jelenleg összesen 6 büntető ügyszakos bíró van, és ők intéznek minden első- és másodfokú peres, illetve nemperes ügyet, ideértve a fellebbezett nyomozási bírói és szabálysértési, valamint a büntetés-végrehajtási ügyeket is.

A törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata értelmében a törvényszéken egy változó személyi összetételű büntető fellebbviteli tanács ítélkezik, és elsőfokú büntetőügyet valamennyi büntető ügyszakos bíró tárgyal.

A kis büntető bírói létszám, illetve az imént említett vegyes referáda nem teszi lehetővé állandó büntető fellebbviteli tanács felállítását sem, és gyakorlatilag mind az elsőfokú, mind a másodfokú ítélkezési szinten minimális lehetőség van a szakosodásra.

Mindez szakmai értelemben többletterhet ró a büntető ügyszakos bírókra és egy-egy bíró akárcsak átmeneti kiesése a munkából komoly nehézséget eredményez és igazgatási intézkedés megtételét teszi szükségessé.

2012. február végén a Balassagyarmati Törvényszéken 26 elsőfokú peres ügy és 153 fellebbviteli peres ügy volt folyamatban.

A 26 elsőfokú büntetőügy jelentős része többvádoltas, nehéz ténybeli és jogi megítélésű, munkaigényes, hosszadalmas bizonyítást igénylő büntetőügy /gazdasági, vagyon elleni és korrupciós büntetőügy/. Igen magas a kiemelt jelentőségű büntetőügyek száma is: a múlt hónap végén 11, e kategóriába eső büntetőügy volt folyamatban. Ezen ügyekből három: egy 28 vádlottas, egy 60

vádoltas és egy 66 vádlottas büntetőügy egyértelműen „mega ügynek” minősíthető. Ezekből 2 büntetőügyben a törvényszék öttagú tanácsban tárgyal - ezen ügyek egyike egy országos érdeklődést kiváltó, bűnszervezetben elkövetett korrupciós ügy -, amely hosszú időre leköti a tárgyaló bírák kapacitását.

Az elsőfokú ítélkezés területén hátralék mutatkozik, minthogy 2013. február végén 12 havi átlagérkezésnek megfelelő büntetőügy volt folyamatban.

Ami pedig a másodfokú peres fellebbezett büntetőügyeket illeti, ezen ügyek száma /153/ 6,2 havi átlagérkezésnek felel meg; így ez az ítélkezési szint sem hátralékmentes.

A másodfokú ítélkezési szinten folyamatban maradt ügyek számának csökkentésével kapcsolatban elképzeléseim a következők:

Indokoltnak tartom az elnökhelyettesi kinevezés folytán megüresedett bírói álláshely betöltésének engedélyezését. Megítélésem szerint ugyanis a jelenleg rendelkezésre álló törvényszéki büntető bírói létszám - a folyamatban lévő ügyek mennyiségét, de különösen a vegyes büntető bírói referádából eredő szakmai értelemben vett többletterhet figyelembe véve - nem elegendő az első- és a másodfokú ítélkezési tevékenység ellátására. Jóllehet a megyei vezetés már hosszabb ideje helyi bírósági bírák kirendelésével enyhítette a törvényszéki bírák munkaterhét és tartotta szinten az ügymennyiség növekedését, álláspontom szerint a kirendelések az újabb törvényszéki bíró kinevezését, vagyis a korábbi büntetőbírói létszám visszaállítását nem pótolhatják. A törvényszéki büntető bírák - amiként a kirendelés alapján eljáró járásbírák is -, az SZMSZ-ben írt követelménytől szinte kivétel nélkül jóval több tárgyalási napot teljesítettek, így a tárgyalási napok száma - álláspontom szerint - már nem igen növelhető.

A megüresedett bírói állás betöltésének engedélyezését indokolhatja az a körülmény is, hogy a törvényszék elnökhelyettese - nagyfokú igazgatási leterheltsége miatt - a 2013. július 1. napjával már nem látja el a büntetés-végrehajtási bírói feladatokat, ennél fogva új büntetés-végrehajtási bíró kinevezése válik szükségessé.

A fellebbviteli peres ügyek számának csökkentése érdekében növeljük a havi tárgyalási napok számát, javítjuk a tárgyalási nap kihasználtságát, illetve az eddiginél gyakrabban élünk a tanácsülésen történő elbírálás lehetőségével. Utóbbinak azonban határt szab az a körülmény, hogy a Be. csak azokban az ügyekben teszi lehetővé a tanácsülésen történő elbírálást, amelyekben a tényállás megalapozott, csupán védelmi fellebbezések történtek, illetve az arra jogosultak nem kérik a nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését.

Ami az időszerű ítélkezés biztosítását célzó elképzeléseimet általánosságban illeti, mindenekelőtt le kell szögezni, hogy az időszerűség, az ügyhátralék, valamint a büntetőeljárás jogszabályok egymással szorosan összefüggő tényezők. Ezért támogatni kell az Országos Bírói Hivatal által kidolgozott, a büntetőeljárás időszerűségét célzó megoldásokat, illetve jogszabály-módosításra irányuló javaslatokat. Így például támogatandó az a jogszabály-módosításra irányuló javaslatban testet öltött elképzelés, amely szerint az ítéletnek a fellebbezéssel nem támadott részét ne kelljen megindokolni. Nem vitás ugyanis, hogy a büntető bírák számára a legnagyobb munkaterhet a határozatok írásba foglalása jelenti. Például, ha egy sok vádlottas, több tényállási pontból álló terjedelmes ítéletnek csupán a büntetés kiszabására vonatkozó részét támadják, célszerű lenne, ha nem kellene az ítéletnek azokat a részeit tüzetesen megindokolni, amelyeket a fellebbezésben senki sem támad.

Ezen túlmenően helyeselendő a korlátozott felülbírálat, továbbá a kasszációs jogkör korlátozásának gondolata is.

Az elsőfokú büntetőügyek szignálása során törekedni kell az arányos munkateher és ezen keresztül az időszerűség szempontjainak érvényre juttatására. Ezért a szignálás előtt tájékozódni indokolt a bíráknál az egyes ügyek várható pertartamáról, az esetlegesen felmerülő bizonyítási nehézségekről, és az ügyek várható befejezéséről.

Meggyőződésem szerint a tervszerűséget a szignálás során is a lehetőségekhez képest érvényesíteni kell. Evégből időszakonként tájékozódok a Nógrád Megyei Főügyészségen a várható ügy-érkezésről, az ügyek kiosztása előtt konzultálok az érintett bírakkal, illetőleg a törvényszék elnökhelyettesével.

Az időszerűség biztosítása érdekében az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell helyezni az ügyek előkészítésére, kiemelten vizsgálni kell, hogy az adott büntetőügy alkalmas-e a tárgyalás kitűzésére, nemleges esetben határozottan kell élni a Be. 268.§-ában biztosított eljárási lehetőségekkel.

A törvényszék igazgatási vezetése nagy figyelmet fordít az időszerűség biztosítására, az ezzel kapcsolatos ellenőrző tevékenységre.

Ennek érdekében ellenőrzöm az ügyviteli szabályok és az eljárási határidők, ezen belül a kiemelt jelentőségű ügyekre vonatkozó határidők megtartását, a tárgyalási napok kihasználtságát és a kitűzések sorrendiségét. Fontos feladatnak tekintem az ítélezés időszerűségi mutatóinak, a két, illetve öt éven túli büntetőügyek figyelemmel kísérését, az időszerűség biztosítása ellen ható külső és belső tényezők feltárását és lehetőség szerinti kiküszöbölését. Ugyanakkor törekszem arra, hogy ez a tevékenységem kollegiális, segítő jellegű és tárgyszerű legyen. Az elhúzódó ügyekben az ügyek állásáról a már kialakított gyakorlatnak

megfelelően folyamatosan tájékozódok a bíráknál, akik információt adnak a bizonyítási eljárás menetéről, a várható pertartamról, illetve a befejezés várható időpontjáról.

Az öt éven túli büntetőügyekről havi gyakorisággal, a két éven túli ügyekről pedig negyedévente jelentést /perkivonatot/ készítenek a bírák az általam megadott szempontrendszer szem előtt tartásával. A jelentésben foglaltakat megvizsgálom és a lényeges tapasztalatokról, megállapításokról a törvényszék elnöke részére értékelő jelentést készítek.

Negyedévente, a vezetői értekezletet követően a törvényszéken büntető bírói értekezletet tartunk, és ezen az értekezleten rendszeresen és hangsúlyosan szóba kerül az elhúzódó ügyek kérdésköre is. Itt kell megemlíteni, hogy az utóbbi időszakban kollégiumi ülés, illetve büntető bírói értekezlet napirendjére tűztük az időszerű ítélkezést biztosító pervezetési módszerek témakörét, illetve a Legfőbb Ügyészségnek az elévülés tárgyában készített összefoglaló jelentését is.

Fontosnak tartom, hogy a bíró kizárólag ítélkező tevékenységet folytasson, ezért a bírósági titkárokat, fogalmazókat, bírósági ügyintézőket minél nagyobb számban be kell vonni a bírói munkát segítő adminisztratív és az ügy előkészítésével kapcsolatos feladatok ellátásába.

Folyamatosan tudatosítani kell, hogy a bíró és nem jogi beosztású munkatársa, a tisztviselő munkája szorosan összefonódik egymással, tevékenységük eredményessége egymástól függ. A büntető bíró mellé beosztott tisztviselő nem csak jegyzőkönyvvezetői feladatokat végez, nem csupán a tárgyalási jegyzőkönyvet készíti el, amely egy teljes tárgyalási nap eredményeképpen 40-80 oldalnyi terjedelmű is lehet, de ezen túlmenően számos, a bírói munkát segítő feladatot is ellát. A tisztviselőnek a bíró tevékenységét minél hatékonyabban

segítenie kell, ez pedig azt a követelményt támasztja, hogy a bírónak és a tisztviselőnek egymással szoros együttműködésben kell a tevékenységét ellátnia. Minthogy az ítélkező munka hatékonyságát lényegesen befolyásoló tényező a bíró mellé beosztott jegyzőkönyvvezető és leíró felkészültsége, a tisztviselőnek mindenkor nyitottnak kell lennie az új feladatokra, munkamódszerekre és ismeretszintjük növelése érdekében részt kell venniük a számukra megrendezésre kerülő továbbképzéseken.

A büntető ügyszak adminisztratív terheinek csökkentésével járhat a büntető eljárási törvény 69/A. §-ában szabályozott elektronikus kapcsolattartás intézménye, amely az írásbeli érintkezés digitális formáját és a hivatalos iratok kézbesítésének elektronikus formáját is lehetővé teszi. Az ítélkezés időszerűségét és a hatékony munkavégzést szolgálhatja az ún. „távoli asztal”, amelynek alkalmazásával a bírák otthonról is elérhetik a bírósági rendszereket. A hatékonyabb ítélkezést segítheti elő a tárgyalásokon a modern technikai eszközök alkalmazása, valamint a komplex jogtár, és a kúriai határozatok adatbázisának folyamatos használata. Utóbbi nem csak az ítélkező munka hatékonyságát, hanem annak színvonalát is szolgálja, és a jogegység erősítésének irányába is hat.

II. Az ítélkezés minőségének javításával, a minőségi ítélkezés megteremtésével kapcsolatos tervek és azok megvalósításának eszközei

Az ítélkezés minőségének javítása és általában a szakmai igényesség érvényre juttatása érdekében fontos feladatot képez a bírák továbbképzésének, illetve szakmai önképzésének elősegítése. Ennek érdekében a Magyar Igazságügyi Akadémia központi oktatási programjában meghirdetett tanfolyamokon, szemináriumokon és értekezleten való részvételt szorgalmazom. Lényeges

szempont, hogy minden bíró és titkár arányosan vegyen részt a képzéseken. A képzéseken való részvétel ugyanakkor nem válhat öncélúvá és nem mehet a ténylegesen végzett ítélkező munka rovására. Támogatandó az is, hogy a bírák, a titkárok és a fogalmazók vegyenek részt a jogi karok által meghirdetett posztgraduális képzéseken és szerezzenek szakjogászai végzettséget.

A bírák képzésében, illetve továbbképzésében fontos szerepet tölt be a büntető kollégium, illetőleg a büntető bírói értekezlet intézménye is.

A 2013. július 1. napjával hatályba lépő új Büntető Törvénykönyv, valamint a büntető eljárásjogi és büntetés-végrehajtásjogi módosítások helyes értelmezése szempontjából kiemelkedő fórumnak tekintem a Kúria Büntető Kollégiuma által szervezett országos kollégiumvezetői értekezleteket. Ezért az imént említett fórumon elhangzott állásfoglalásokról, véleménynyilvánításokról és ajánlásokról továbbra is tájékoztatni kívánom a megye büntető ügyszakos bíráit, titkárait és a büntető ügyszakban joggyakorlatot folytató fogalmazóit. Ezeknek az állásfoglalásoknak, véleménynyilvánításoknak ugyanis az egységes jogértelmezés, az egységes ítélkezési gyakorlat kialakítása szempontjából meghatározó jelentősége van.

Kiemelt feladatnak tekintem a megye bíróságai közötti információáramlás javítását. Ennek érdekében a belső bírósági honlapon, az intraneten, folyamatosan tájékoztatom a kollégákat az aktuális jogszabály módosításokról, a Kúria Büntető Kollégiuma legfrissebb testületi állásfoglalásairól, illetve közzéteszem azokat a szakmai anyagokat, amelyek az ítélkező munkában hasznosíthatóak. Az általános tájékozottság, a szakmai munka színvonalának emelése érdekében megítélésem szerint a bíráknak rendszeresen tanulmányozni kell az Országos Bírói Hivatal, a Kúria, a Fővárosi és a Debreceni Ítélőtábla

honlapját, valamint felsőbb bíróságok büntető tárgyú határozatait tartalmazó kúriai adatbázist.

A törvényszék alacsony büntetőbírói létszáma lehetővé teszi a munka során felmerülő aktuális jogalkalmazási kérdések folyamatos és kötetlen megbeszélését, az egységes álláspont kialakítását. Mindazonáltal a jövőben a bírák szakmai kapcsolatát szorosabbra kellene fűzni, a szakmai kapcsolatokat el kellene mélyíteni.

A jövőben nagyobb hangsúlyt kell helyezni a jogegység biztosításával kapcsolatos feladatok ellátására, a megyei ítélkezési gyakorlat figyelemmel kísérésére és azon bírósági határozatok kiválasztására, és Kúriára való felterjesztésére, amelyek elvi kérdésben foglaltak állást. Itt jegyzem meg, hogy a Bírósági Határozatok 2012. évi 12. számában a B.34. számú elvi döntésként megjelent a Balassagyarmati Törvényszék 4.Bf.9/2009. számú határozata.

Az ítélkező munka során javítani kell az ügydöntő határozatok szakmai színvonalát, törekedve a határozatok közérthető megfogalmazására és igényes megszerkesztésére. Ezt nemcsak azért tartom fontosnak, mert a korábbi időszakban foglalkoztam a határozatszerkesztés elvi és gyakorlati kérdéseivel, hanem azért is, mert az ügydöntő határozat mintegy egyetlen egységbe foglalja a büntetőeljárás eredményét és tárgyasult formában a közvélemény számára mindinkább hozzáférhető és megismerhető. A bírósági határozat színvonala jelentős mértékben formálhatja a közvélemény véleményét a bíróságokról és a bírói tevékenységről.

Az ítélkező munka minőségének javításával kapcsolatban jelentős tényező a 9/1999. OIT. szabályzatban írt tanácselnöki feljegyzés intézménye is.

A szabályzat csak indokolt esetben írja elő a tanácselnöki feljegyzés készítését. Erre is tekintettel véleményem szerint meg kell szüntetni a tanácselnöki feljegyzések formális jellegét, és nemcsak a szakmai kritikákat kell abban megfogalmazni, hanem a szakmailag színvonalas ítélkező tevékenységgel összefüggő megállapításokat is rögzíteni kell. A tanácselnöki feljegyzéseket folyamatosan összegezni és időszakonként ismertetni kell, minthogy azokból is megfelelő következtetés vonható le az ítélkezési munka színvonalára és ebből eredően annak emelését segíthetik elő.

Továbbra is törekszem arra, hogy a bírák ítélkezési tevékenységének vizsgálata tárgyyszerű és segítő jellegű legyen és kellőképpen szolgálja a bírák szakmai fejlődését. Miután a bírák ítélkező tevékenységüket minden külső tényezőtől függetlenül, befolyás-mentesen kötelesek ellátni, szakmai értékelésüket ezután is a bírói függetlenség maradéktalan tiszteletben tartásával végzem el.

Hangsúlyos feladat a kevesebb gyakorlattal rendelkező bírák szakmai munkájának figyelemmel kísérése és segítése - természetesen a bírói függetlenség tiszteletben tartásával.

A fogalmazóképzéssel kapcsolatos feladatok ellátásában és a beszámoltatásban valamennyi büntető ügyszakos törvényszéki bírót részt vesz.

További erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy a fogalmazók minél mélyrehatóbban és átfogóbban elsajátítsák a bírói munka végzése során nélkülözhetetlen ismereteket.

Továbbra is hasznosnak tartom a törvényszéken pályázatok kiírását, fogalmazók, titkárok részére egy-egy, a büntető ítélkezés aktuális problémáit feldolgozó pályamű elkészítésére; ez ugyanis alkalmas a fiatal szakemberek

képességeinek, öntevékeny aktivitásának kibontakoztatására. Ezért az ezzel összefüggő gyakorlatunkat fel kell újítani és ebben továbbra is kezdeményező szerepet kívánok betölteni.

A minőségi ítélkezést szolgáló tárgyi feltételeket összességében jónak értékelem. Ezen tárgyi feltételek egyike a jogszabályokkal való ellátottság, amely a bírói munka színvonalas végzésének egyik alapvető feltétele. Ma már minden bíró rendelkezésére áll a digitális jogtár. Ez a jogszabályok gyors változására, és a jogszabályok egyes rendelkezéseinek eltérő időben történő hatályba lépésére figyelemmel nélkülözhetetlenül szükséges.

Noha a büntető tárgyú jogszabályok digitális kommentárjai a számítógépen mindenki számára elérhetők, ezek színvonala nem éri el a Kúria által szerkesztett papír alapú büntető anyagi jogi és eljárási kommentárok színvonalát. E „sárga kommentárok” szerzői a Kúria bírái, s ennél fogva az abban leírt álláspontok a Kúria álláspontját és ítélkezési gyakorlatát tükrözik; ezek használata az ítélkező munkában nélkülözhetetlen, bármennyire is költséges a kommentárok folyamatos frissítése, a pótlapok beszerzése.

III. A kollégium működésével kapcsolatos hosszú távú tervek és azok megvalósításának ütemezése.

Az ítélkezési munka színvonalának emelése érdekében továbbra is szorgalmazom, hogy a büntető kollégium érdemi munkát végezzen.

A büntető kollégiumnak mint szakmai testületnek a tevékenységét - úgy vélem - a jövőben is döntően a büntető szakággal kapcsolatos jogalkotás, a jogszabály módosítások, az új jogszabályok által felvetett jogértelmezési kérdések

határozzák meg. Az új Büntető Törvénykönyv hatályba lépésével összefüggésben még várhatóan számos jogszabály módosítására, esetleg új törvények és egyéb jogszabályok meghozatalára kerül sor, amely jogértelmezési kérdések megvitatását teszi szükségessé. Ennek során természetesen az egységes jogértelmezés és jogalkalmazás biztosítása érdekében a büntető kollégiumvezetők országos értekezletén kialakított véleménynyilvánításokra kell támaszkodni.

A megyei ítélkezési gyakorlatban felmerült jogalkalmazási problémák összegyűjtésével, a megvitatásra érdemes témák kiválasztásával és kollégium elé tárásával arra törekszem, hogy az eddiginél is közvetlenebb módon és hatékonyabban segítsem a gyakorlati munkát, az egységesebb ítélkezési gyakorlat kialakítását. Ennek viszont feltétele a törvényszék és a járásbíróságok közötti információáramlás, a bírák közötti szakmai kapcsolatok további javítása. Ezt a célt szolgálja - egyebek mellett - a belső bírósági honlap létrehozása és folyamatos továbbfejlesztése, bővítése.

A büntető kollégium éves munkatervének összeállításánál az eddigieknél nagyobb mértékben kívánok támaszkodni a bírák javaslataira. Kíváncsún tartanám, ha a bírák a kollégiumi ülés előkészítésében, például egy-egy javaslat, előterjesztés, szakmai anyag akár csak vázlatszerű elkészítésével nagyobb mértékben közreműködnének.

A büntető kollégiumi ülések mellett továbbra is hasznos fórumnak tartom a büntető bírói értekezleteket. Ez a fórum ugyanis jól bevált eszköze a legaktuálisabb jogértelmezési problémák kötelező megbeszélésének, a törvényszéki és a járásbírósági bírák, titkárok és fogalmazók eszmecseréjének.

Hosszútávú célkitűzésnek tekintem a Kúria és a Fővárosi Ítéltábla büntető kollégiumvezetőjével és tanácselnökeivel kialakított igen jó szakmai kapcsolat fenntartását.

A felsőbbíróságok büntető kollégiumainak vezetői, illetve - akadályoztatásuk esetén -, képviselői az elmúlt időszakban szinte valamennyi kollégiumi ülésünkön részt vettek, és szakmailag megalapozott véleménynyilvánításaikkal nagyban hozzájárultak a tanácskozások, viták eredményességéhez, és a megyében felmerült jogértelmezési-jogalkalmazási kérdések megoldásához.

Itt kell megjegyezni, hogy valamennyi kollégiumi ülés az elmúlt időszakban kibővített ülés volt, vagyis arra meghívást kapott a kollégiumi tagokon kívül valamennyi büntetőbíró, illetve büntető ügyszakba beosztott titkár és fogalmazó is.

A szakmai kollégiumi ülésekre rendszeresen meghívom továbbá a Nógrád Megyei Főügyészség képviselőjét is. A Főügyészség - főügyész helyettesi és /vagy csoportvezetői szinten - eleget is tesz a meghívásnak. Úgy vélem ugyanis, hogy az igazságszolgáltatásban közreműködő ügyészség képviselőivel az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében, hasznos a folyamatos szakmai konzultáció.

A büntető kollégium szakmai munkája színvonalának megőrzése és annak emelése érdekében a fentiekben írt gyakorlatot továbbra is fenn kell tartani.

Az elmúlt években a Fővárosi Ítéltábla illetékességébe tartozó három kollégium: az Egri, a Székesfehérvári és a Balassagyarmati Törvényszék Büntető Kollégiuma között regionális együttműködést alakítottunk ki. Az együttműködés keretében évente egy-egy közös kollégiumi ülést tartunk, amelyre természetesen

meghívjuk a Kúria elnökhelyettesét, illetve a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumának Vezetőjét is.

A kialakított hagyománynak megfelelően az ítéltáblák és a törvényszékek kollégiumvezetői 2007. évtől kezdődően évente vizsgálatot tartanak egy-egy jogintézményhez kapcsolódó joggyakorlat megismerése érdekében. A múlt évben a bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlatának országos vizsgálatára került sor, a vizsgálat megállapításairól a Kúria Büntető Kollégiumának Joggyakorlat Elemző Csoportja összefoglaló jelentést készített. Minthogy ez a témakör a büntető ítélkezés időszerűségének és színvonalának a legalapvetőbb kérdéseit érinti, a közeljövőben indokoltnak tartom a szakmai anyag megvitatását bírói értekezlet keretében.

Miután az országos tendenciával egyezően Nógrád megyében is igen jelentős mértékben megnövekedett a szabálysértési ügyek száma és ezen ügyek intézése során számos jogértelmezési, jogalkalmazási probléma merült fel, a jövőben az eddigieknél nagyobb hangsúlyt kell helyezni kollégiumunknak a szabálysértési szakág problémáira.

Ezért a szabálysértési szakág jogértelmezési-jogalkalmazási problémáinak megvitatása érdekében ez év őszén egy kibővített szakmai értekezlet megtartást tervezem, amelyen nemcsak a szabálysértési ügyekben eljáró bírák, titkárok vennének részt, hanem a szabálysértési ügyekben eljáró hatóságok /rendőrség, közigazgatási hatóságok/ képviselőie is.

Megjegyzem, hogy a szabálysértési szakág leglényegesebb problémáira reflektáló, az Országos Bírói Hivatal Elnökének a Szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény módosítására vonatkozó előterjesztésével egyetértek.

Ami pedig az ítélkező tevékenységgemmel kapcsolatos elgondolásaimat illeti, a jövőben is nagy terjedelemben, a Balassagyarmati Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatában előírt mértéket meghaladóan szeretnék részt venni az elsőfokú és a másodfokú ítélkezésben; ez egyébként a jelenlegi ügyforgalmi adatokat figyelembe véve, szükségszerű is.

Meggyőződésesem ugyanis, hogy az ítélkezésben való széleskörű részvételem biztosíthatja azt a tapasztalati alapot, amelynek felhasználásával a szerteágazó büntető kollégiumvezetői feladatokat jó színvonalon láthatom el.

Balassagyarmat, 2013. március hó 29. napján.

Tisztelettel:

Dr. Kovács István

